2025ལོའི་ཟླ་11ཚེས་22
པར ཕྱོགས་བསྡུས་གསར་འགྱུར། ་ངོས་འདིའི་འགན་འཁུར་རྩོམ་སྒྲིག་པ།ནོར་བུ་ཆོས་སྒྲོན། རེས་གཟའ་སྤེན་པ། 3

ལྷ་སའི་མཉམ་འདྲེས་སྨྱན་སྦྱོར་ལྟེ་གནས་
སུ་གནས་ཚུལ་འབྱོར་གསལ། ཟླ་11ཚེས་18
ཉིན་ཁྲེང་ཀོན་ཆུས་ཀྱིས་ཉིན་བརྒྱའི་ཞབས་ཞུའི་
འགག་སྒྲོལ་ཏེ། ལས་གནས་ཁྲི་སྟོང་མང་པོ་མཁོ་
འདོན་བྱས་ནས་ཕུགས་འདུན་སྒྲུབ་པའི་གདན་ཞུའི་
འདུ་ཚོགས་འཚོགས་པ་རེད། ད་ཐེངས་ཀྱི་གདན་
ཞུའི་ཚོགས་འདུས་ལས་ཀ་འཚོལ་མཁན་དང་ཁེ་
ལས་དབར་གནད་སྨིན་སྦྲེལ་མཐུད་ཀྱི་ལས་སྟེགས་
བསྐྲུན་ནས་སློབ་ཆེན་ཐོན་པའི་སློབ་མ་སོགས་གཙོ་
གནད་ཚོགས་སྤྱིར་སྤུས་ཚད་མཐོ་བའི་ལས་ཞུགས་
ཐུབ་རྒྱུར་རམ་འདེགས་བྱས་ཡོད།
གདན་ཞུའི་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་ཡུལ་དངོས་ཀྱི་
རྣམ་པ་འཁྲུག་ཆ་དོད་ཅིང་། ལས་ཀ་འཚོལ་
མཁན་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ཞོགས་པ་སྔ་པོ་ནས་ཡུལ་
དངོས་སུ་ཡོང་སྟེ་གྲ་སྒྲིག་ཞིབ་ཚགས་བྱས་པའི་ལོ་
རྒྱུས་མདོར་བསྡུས་ལག་ཏུ་འཁྱེར་ནས་ཁེ་ལས་ཁག་
གི་འགྲེམས་གནས་སུ་ཡོང་ནས་རང་ཉིད་དང་

འཚམ་པའི་ལས་ཞུགས་ཀྱི་གོ་སྐབས་འཚོལ་བཞིན་
མཆིས། ད་ཐེངས་ཀྱི་གདན་ཞུའི་འདུ་ཚོགས་ལ་
སྤུས་ལེགས་ཁེ་ལས་མང་པོ་ཞུགས་རྒྱུའི་ཡིད་དབང་
བཀུག་ནས་ལས་ཞུགས་ལས་གནས་963མཁོ་
འདོན་བྱས་པའི་ནང་སྨན་བཅོས་དང་། སློབ་
གསོ། ཡུལ་སྐོར་དོ་དམ། ནོར་དོན་དོ་དམ།
ཁྲོམ་རའི་གཉེར་ཚོང་སོགས་ཁྱབ་ཁོངས་མང་པོའི་
ལས་ཞུགས་ལས་གནས་ཚུད་ཡོད་པས་ཆེད་ལས་
དང་རྩལ་ནུས་ཆུ་ཚད་མི་འདྲ་བའི་ལས་ཀ་འཚོལ་
མཁན་ལ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་གདམ་ག་མཁོ་
འདོན་བྱས་ཡོད།
སྐད་ཡིག་རྩོམ་རིག་གི་འབྲེལ་ཡོད་ཆེད་ལས་
ནས་ཐོན་པའི་ལས་ཀ་འཚོལ་མཁན་སྐལ་བཟང་གིས་
ང་དེ་རིང་ཡོང་དོན་གཙོ་བོ་ནི་ཆེད་ལས་དང་འཚམ་
པའི་ལས་གནས་ཤིག་འཚོལ་འདོད་ཡོད། ད་གིན་
ཁེ་ལས་གཉིས་དང་སྤེལ་རེས་སྟབས་བདེ་བྱས་པས་
ཡག་མདོག་ཅིག་འདུག་པས་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས་

ཀྱང་ཁོང་ཚོར་སྤྲད་པ་ཡིན་ཞེས་བཤད།
ཁྲེང་ཀོན་ཆུས་ཀྱིས་ད་ཐེངས་ཀྱི་གདན་ཞུའི་
འདུ་ཚོགས་འཚོགས་པ་ནི་ལས་ཞུགས་སྲིད་ཇུས་
དོན་འཁྱོལ་བྱེད་པའི་འགག་རྩའི་བྱ་ཐབས་ཤིག་
རེད། ལས་གནས་མང་དག་ཅིག་མཁོ་འདོན་བྱས་
པ་ཡིས་ས་གནས་འདི་གའི་ལས་ཀ་འཚོལ་མཁན་གྱི་
ལས་ཞུཊ་ཐབས་ལམ་རྒྱ་ཆེར་ཕྱིན་ནས་ས་ཁོངས་ཀྱི་
ལས་ཞུགས་བརྟན་པོ་དང་དཔལ་འབྱོར་འཕེལ་རྒྱས་
ལ་གསོན་ཤུགས་གསར་པ་བསྣན་ཡོད།
ཁྲེང་ཀོན་ཆུས་མི་ཤུགས་ཐོན་ཁུངས་དང་སྤྱི་
ཚོགས་འགན་སྲུང་ཅུས་ཀྱི་ལས་ཞུགས་གཞུང་དོན་
ཁང་གི་ལས་དོན་མི་སྣ་ལན་ཡའོ་ཡིས་གདན་ཞུའི་
འདུ་ཚོགས་མ་འཚོག་གོང་ང་ཚོས་ཁེ་ལས་ཀྱི་ལས་མི་
སྤྱོད་པའི་དགོས་མཁོ་རྒྱ་ཁྱབ་ངང་བསྡུ་རུབ་བྱས་པ་
དང་ཆབས་ཅིག་ཏུ་ལས་ཀ་འཚོལ་མཁན་གྱི་ལས་
ཞུགས་རེ་ཞུ་དང་གནད་སྨིན་སྦྲེལ་མཐུད་བྱས་ནས་
ཁེ་ལས་ལ་མཁོ་བའི་ཤེས་ལྡན་མི་སྣ་དང་ལས་ཀ་

འཚོལ་མཁན་ལ་འོས་འཚམ་གྱི་ལས་གནས་ཐོབ་
པའི་རྣམ་པ་ཞིག་ཆགས་པར་བྱས་ཡོད། སློབ་
གྲོགས་ཚོས་ཆེད་ལས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་དང་དངོས་སྒྲུབ་ཀྱི་
རྣམ་འགྱུར་ཐོག་ནས་རང་འགུལ་ངང་ཁེ་ལས་དང་
འབྲེལ་གཏུག་བྱེད་པ་དང་། བློ་ཁོག་ཆེན་པོས་
རང་ཉིད་ངོམས་པ། ཕྱོགས་གཉིས་གདམ་ག་བྱེད་
པའི་ཁྲོད་རང་ཉིད་ལ་འཚམ་པའི་ལས་གནས་ཤིག་
རྙེད་པ་བཅས་བྱས་ཏེ་ལང་ཚོའི་ཕུགས་འདུན་དེ་
འབད་འཐབ་ཁྲོད་མངོན་འགྱུར་ཐུབ་པའི་རེ་བ་
ཡོད་ཅེས་བཤད།
འབྱུང་འགྱུར་ཁྲེང་ཀོན་ཆུས་ཀྱིས་ལས་ཞུགས་
ཞབས་ཞུའི་བྱེད་སྒོ་སྣ་ཚོགས་མུ་མཐུད་དུ་སྤེལ་ནས་
ལས་ཞུགས་ཞབས་ཞུའི་མ་ལག་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་
འཐུས་སྒོ་ཚང་དུ་བཏང་སྟེ་ལས་ཀ་འཚོལ་མཁན་
དང་ཁེ་ལས་ལ་དེ་བས་སྤུས་ལེགས་དང་ནུས་ཆེའི་
ཞབས་འདེགས་ཞུ་རྒྱུ་རེད།
（ཉི་མ་ཆོས་སྒྲོན་གྱིས་སྒྱུར་ཞུས་བྱས）

ཁྲེང་ཀོན་ཆུས་ཀྱིས་གདན་ཞུའི་འདུ་ཚོགས་འཚོགས་པ།

ལས་ཞུགས་ཀྱི་སྦྲེལ་ཟམ་བསྐྲུན་ནས་ཤེས་ལྡན་མི་སྣའི་ལས་གནས་གནད་སྨིན་སྦྲེལ་མཐུད་ལ་སྐུལ་འདེད་བཏང་བ།

ལྷ་སའི་མཉམ་འདྲེས་སྨྱན་སྦྱོར་ལྟེ་གནས་སུ་
གནས་ཚུལ་འབྱོར་གསལ། ཉེ་ཆར། ཀྲུང་གོ་མི་
དམངས་དངུལ་ཁང་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཡན་ལག་
དངུལ་ཁང（མི་དམངས་དངུལ་ཁང་བོད་ལྗོངས་ཡན་ལག་
དངུལ་ཁང་ཞེས་བསྡུ་རྒྱུ）དང་སྟག་རྩེ་ཆུས་སྲིད་གཞུང་
གིས་གཙོ་གཉེར་བྱས་པའི་ཡིད་རྟོན་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་བཏོད་
ནས་ཁེ་ལས་ཀྱི་འཕེལ་རྒྱས་ལ་རམ་འདེགས་བྱེད་ཅེས་པའི་
དངུལ་ཁང་དང་ཁེ་ལས་སྦྲེལ་མཐུད་ཀྱི་ཚོགས་འདུ་སྟག་རྩེ་
ཆུས་བཟོ་ལས་གླིང་དུ་འཚོགས་ཤིང་། དངུལ་ཁང་སྒྲིག་
གཞི་10ལྷག་ཙམ་གྱིས་གླིང་ཁུལ་གྱི་ཁེ་ལས་8དང་མཉམ་
འཛོམས་བྱས་ཏེ་མ་དངུལ་འཁོར་རྒྱུག་གི་ཡིད་རྟོན་ཆ་
འཕྲིན་ལས་སྟེགས་སྦྲེལ་ཐག་ཏུ་བྱས་ནས་ཁེ་ལས་ཀྱི་མ་
དངུལ་བསྡུ་སྒྲིལ་གྱི་དཀའ་གནད་བསལ་བ་རེད།
ད་ཐེངས་ཀྱི་དངུལ་ཁང་དང་ཁེ་ལས་སྦྲེལ་མཐུད་
ཚོགས་འདུའི་དམིགས་ཡུལ་ནི་དངུལ་ཁང་དང་སྟག་རྩེ་
ཆུས་ཀྱི་ཁེ་ལས་དབར་གྱི་མཉམ་ལས་དང་སྤེལ་རེས་ལ་
སྐུལ་འདེད་བཏང་ནས་ཁེ་ལས་ཆུང་གྲས་དང་། འབྲིང་
གྲས། ཆེས་ཆུང་གྲས་བཅས་དང་དངུལ་རྩའི་སྒྲིག་
གཞིའི་དབར་ཆ་འཕྲིན་གྱི་འབྲེལ་ཟམ་ཞིག་བཙུགས་ཏེ་
ཚོང་ལས་ཀྱི་གོ་སྐབས་མཁོ་འདོན་དང་མཉམ་ལས་གཏིང་
ཟབ་ཏུ་བཏང་ནས་ཁེ་ལས་འཕེལ་རྒྱས་ལ་ཐུན་མོང་ཐོག་
སྐུལ་འདེད་གཏོང་རྒྱུ་དེ་རེད།
བོད་ལྗོངས་རྒྱ་སེ་མེ་ཏོག་སྐྱེ་དངོས་ཚན་རྩལ་
འཕེལ་རྒྱས་ཚད་ཡོད་ཀུང་སིའི་ཏུང་ཧྲི་ཀྲང་ལིའུ་མའེ་ཡན་
གྱིས་ད་ཐེངས་ཀྱི་འབྲེལ་མཐུད་ཚོགས་འདུར་ཞུགས་རྒྱུ་
བྱུང་བར་ང་ཧ་ཅང་དགའ་པོ་བྱུང་། ད་ཐེངས་ཀྱི་སྦྲེལ་

མཐུད་ཚོགས་འདུར་གླིང་ཁུལ་གྱིས་ཚད་མཐོའི་མཐོང་
ཆེན་བྱས་ནས་དངུལ་ཁང་ཆེ་གྲས་ཁག་གདན་དྲངས་ཏེ་ང་
ཚོར་མ་དངུལ་བསྡུ་སྒྲིལ་གྱི་སྲིད་ཇུས་ཡག་པོ་དང་ལས་
སྟེགས་ཡག་པོ་མཁོ་འདོན་བྱས་ནས་ང་ཚོའི་དཀའ་ངལ་
སེལ་རོགས་བྱས་པས་ང་ཚོར་ཀུང་སི་སྟོབས་ཆེར་གཏོང་
རྒྱུའི་ཡིད་ཆེས་ཆེན་པོ་ཡོད་ཅེས་བཤད།
ད་ཐེངས་ཀྱི་འབྲེལ་མཐུད་ཚོགས་འདུས་མ་དངུལ་
འཁོར་རྒྱུག་གི་ཡིད་རྟོན་སྟེགས་བུར་བརྟེན་ནས་དངུལ་
ཁང་དང་ཁེ་ལས་ལ་གཏའ་འཇོག་མི་དགོས་པ་དང་
མགྱོགས་མྱུར་ཞིབ་མཆན་འགོད་པའི་མ་དངུལ་བསྡུ་སྒྲིལ་
གྱི་སྦྲེལ་ཟམ་བསྐྲུན་ཡོད་པས། སྔོན་དཔག་བྱས་ན་སྟག་
རྩེ་ཆུས་བཟོ་ལས་གླིང་ཁུལ་གྱི་ཁེ་ལས་ལ་མ་དངུལ་སྒོར་ཁྲི་
ཆིག་སྟོང་ཙམ་གྱི་དགོས་མཁོ་ཐག་གཅོད་ཐུབ་རྒྱུ་རེད།
ཀྲུང་གོ་འཛུགས་སྐྲུན་དངུལ་ཁང་བོད་རང་སྐྱོང་
ལྗོངས་ཡན་ལག་དངུལ་ཁང་ཀུན་ཕན་དངུལ་རྩ་བྱ་གཞག་
པུའི་འཛད་སྤྱོད་ཅིང་ལི་ཚེ་དབང་གྲགས་པས་མ་དངུལ་
འཁོར་རྒྱུག་གི་ཡིད་རྟོན་ཆ་འཕྲིན་ལས་སྟེགས་ཀྱིས་ཁེ་ལས་
ལ་རོགས་རམ་མང་པོ་བྱས་ཡོད། ཁེ་ལས་ཀྱི་མ་འཇོག་
ཐབས་ལམ་རྒྱ་ཆེར་གཏོང་བ་དང་། མ་དངུལ་བསྡུ་སྒྲིལ་
གྱི་མ་གནས་དམའ་རུ་གཏོང་བ། མ་དངུལ་བསྡུ་སྒྲིལ་གྱི་
ལས་ཕྱོད་ཆེ་རུ་གཏོང་བ་བཅས་བྱེད་ཐུབ་པར་མ་ཟད།
ད་དུང་ཁེ་ལས་ལ་ཡིད་རྟོན་རྒྱུ་ནོར་གསོག་འཇོག་བྱ་རྒྱུར་
ཁྲིད་སྟོན་བྱས་ནས་ཁེ་ལས་ཀྱི་ཡུན་རིང་མ་དངུལ་བསྡུ་
སྒྲིལ་གྱི་ནུས་པ་མཐོ་རུ་གཏོང་ཐུབ། ཕྱིས་འབྱུང་།
འཛུགས་སྐྲུན་དངུལ་ཁང་གིས་ལས་སྟེགས་ལ་བརྟེན་ནས་
དངུལ་རྩའི་ཐོན་རྫས་དེ་བས་མང་བ་བཏོད་དེ་ཁེ་ལས་ཀྱི་
མ་དངུལ་བསྡུ་སྒྲིལ་གྱི་ལས་ཕྱོད་དང་དེ་བཞིན་མ་དངུལ་
བསྡུ་སྒྲིལ་གྱི་མ་གནས་དམའ་རུ་འགྲོ་རྒྱུར་སྐུལ་འདེད་
གཏོང་རོགས་བྱ་རྒྱུ་རེད་ཅེས་བཤད།
（ཉི་མ་ཆོས་སྒྲོན་གྱིས་སྒྱུར་ཞུས་བྱས）

ཡིད་རྟོན་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་བཏོད་ནས་ཁེ་ལས་ཀྱི་འཕེལ་རྒྱས་ལ་རམ་འདེགས་བྱས་པ།
སྟག་རྩེ་ཆུས་ཀྱིས་དངུལ་ཁང་དང་ཁེ་ལས་སྦྲེལ་མཐུད་ཀྱི་ཚོཊ་འདུ་འཚོཊ་པ།

ལྷ་སའི་མཉམ་འདྲེས་སྨྱན་སྦྱོར་ལྟེ་གནས་སུ་གནས་ཚུལ་འབྱོར་
གསལ། ཟླ་11ཚེས་20ཉིན། རྗེ་འབུམ་སྒང་ཁྲོམ་གཞུང་ཏང་གི་ལས་དོན་ཨུ་ལྷན་གྱི་མི་རིགས་མཐུན་སྒྲིལ་ཁྱིམ་ཚང་གཅིག་དང་མཚུངས། ཀྲུང་གོའི་ཕུགས་འདུན་འབད་པས་མཉམ་དུ་གཏོད་ཅེས་པའི་གཙོ་དོན་བྱེད་སྒོ་དེ་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ལས་བྱེད་པ་རྒན་གྲས་བྱེད་སྒོའི་ལྟེ་གནས་སུ་འཚོགས་པ་དང་།ཁྲེང་ཀོན་ཆུས་མི་དམངས་འཐུས་ཚོགས་རྒྱུན་ལས་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་དང་།ཁྲེང་ཀོན་ཆུས་སྲིད་གྲོས་ཀྱི་འབྲེལ་ཡོད་འགན་འཁུར་བློ་མཐུན། གནའ་གྲོང་ཁུལ་འགན་ལེན་གྱི་འགོ་ཁྲིད། དེ་བཞིན་མི་རིགས་ཁག་གི་མང་ཚོགས་ཀྱི་འཐུས་མི་སོགས་ཕྱོགས་མང་པོའི་མི་སྣ་ཡུལ་དངོས་སུ་མཉམ་དུ་འཛོམས་ནས་རིག་གནས་སྦྲེལ་ཐག་ཏུ་བྱས་ནས་མཐུན་སྒྲིལ་གྱི་ལེའུ་བརྩམས་པ་རེད།
གཙོ་དོན་བྱེད་སྒོ་དེ་བརྗིད་ཉམས་ལྡན་པའི་རྒྱལ་གླུའི་ཁྲོད་འགོ་ཚུགས་
ཤིང་། རྗེ་འབུམ་སྒང་ཁྲོམ་གཞུང་ཏང་གི་ལས་དོན་ཨུ་ལྷན་གྱི་འགན་འཁུར་བློ་མཐུན་གཙོ་བོས་ཚང་མའི་སྣེ་ཁྲིད་ནས་རྩོམ་ཡིག《དུས་རབས་གསར་པའི་ཏང་གི་མི་རིགས་ལས་དོན་གྱི་གསར་གཏོད་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་སློབ་སྦྱོང་ཡག་པོ་དང་ལག་ལེན་ཡག་པོ་ཏན་ཏིག་བྱ་དགོས་པ་སྟེ། <མི་རིགས་ལས་དོན་ལ་ཤུགས་སྣོན་དང་ལེགས་སུ་གཏོང་རྒྱུའི་སྐོར་གྱི་སྤྱི་ཁྱབ་ཧྲུའུ་ཅི་ཞི་ཅིན་ཕིང་གི་དགོངས་པ་གལ་ཆེན་སློབ་སྦྱོང་ཀློག་དེབ>པར་སྐྲུན་སྐབས》སུ་བྲིས་པའི་འབྲེལ་ཡོད་དགོངས་དོན་གལ་ཆེན་ལ་ཐུན་མོང་ཐོག་སློབ་སྦྱོང་བྱས་ཤིང་། དེ་རྗེས་ཁྲོམ་གཞུང་གི་ཁོངས་གཏོགས་སྡེ་ཁུལ་ཁག་གིས་རིག་རྩལ་འཁྲབ་སྟོན་གྱི་རྣམ་པ་འདྲ་མིན་སྣ་ཚོགས་དང་བཀྲག་མདངས་ཡང་ཡང་མངོན་པར་བྱས་པ་སྟེ། 《ཨེ་གསར་གཡང་ཆགས》དང་། 《བྱ་ཐང་གི་ཉི་འོད》སོགས་མི་རིགས་ཞབས་བྲོའི་རིག་གནས་ཀྱི་ཡིད་དབང་འཕྲོག་ཤུགས་མངོན་པ་དང་། 《རྗེ་འབུམ་སྒང་གི་མཐུན་སྒྲིལ་གྱི་ལེའུ་རྩོམ་པ》《ཕུགས་འདུན་མཉམ་དུ་གཏོད། ཀྲུང་ཧྭའི་ལེའུ་རྩོམ》ཞེས་པ་སོགས་ཀྱི་གཏམ་བཤད་ལེ་ཚན་གྱིས་ཐུན་མོང་གི་ཕུགས་འདུན་མཉམ་གཏོད་བྱ་རྒྱུ་བརྒྱུད་སྤྲོད་བྱས་པ་དང་། ལེ་ཚན་འཁྲབ་སྟོན་ཁྲོད་མི་རིགས་མཐུན་སྒྲིལ་གྱི་ཤེས་བྱའི་འགྲན་བསྡུར་བཅུག་པས་མཉམ་འགུལ་གྱི་

རྣམ་པ་མུ་མཐུད་དུ་ཇེ་ལེགས་སུ་སོང་བ་རེད།
སུའུ་ཧྲན་ནི་རྗེ་འབུམ་སྒང་སྡེ་ཁུལ་གྱི་གྲོང་མི་ཞིག་ཡིན་ལ་ཁྲེང་ཀོན་ཆུས་
མི་དམངས་འཐུས་ཚོགས་སྐབས་བཅུ་གསུམ་པའི་འཐུས་མི་ཡང་ཡིན། ཁོང་གིས་གསར་འགོད་པར་དུས་རྒྱུན་ཁྲོམ་གཞུང་དང་སྡེ་ཁུལ་གྱི་འགོ་ཁྲིད་ལ་བརྟེན་ནས་ཁོངས་གཏོགས་ཁུལ་གྱི་ཁྱིམ་མཚེས་རྣམས་རྒྱ་རིགས་དང་། བོད་རིགས། ཧུའེ་རིགས་སོགས་གང་ཡིན་རུང་། མི་རིགས་ཁག་དབར་མཐུན་སྒྲིལ་ཡག་པོ་ཡོད་པས་ཁྱིམ་ཚང་གང་ལ་དཀའ་ངལ་ཡོད་ན་ཚང་མས་ཕན་ཚུན་རོགས་རམ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པས་ཕན་ཚུན་དབར་ཧ་ཅང་འཆམ་མཐུན་ཡོད་ཅེས་བཤད་པ་རེད།
སུའུ་ཧྲན་གྱིས་དེ་རིང་མི་རིགས་མཐུན་སྒྲིལ་གྱི་གཙོ་དོན་བྱེད་སྒོ་འདིར་
ཞུགས་སྐབས། ཚང་མ་མཉམ་དུ་འཛོམས་ནས་ལེ་ཚན་ལ་བལྟ་བ་དང་རྒྱུན་ལྡན་གྱི་ཁ་བརྡ་བྱས་པས་ཧ་ཅང་དགའ་པོ་བྱུང་། ངའི་རེ་བ་ནི་སླད་ཕྱིན་བྱེད་སྒོ་འདི་འདྲ་མང་ཙམ་སྤེལ་ཐུབ་ན་ང་ཚོའི་མི་རིགས་མཐུན་སྒྲིལ་གྱི་འདུ་ཤེས་སྔར་བས་ལེགས་སུ་འགྲོ་རྒྱུར་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོང་ངེས་རེད་ཅེས་བཤད།བཞུགས་མོལ་སྤེལ་རེས་ཀྱི་སྐབས་སུ། མི་རིགས་ཁག་གི་འཐུས་མིས་
གོམས་སྲོལ་མཉམ་སྤྱོད་དང་འཕེལ་རྒྱས་སྐོར་ལ་མཉམ་དུ་གླེང་མོལ་བྱས་ནས་ཡུལ་དངོས་སུ་མཉམ་འགུལ་མང་ཞིང་འཁྲུག་ཆ་དོད་པོ་ཡོད། ད་ཐེངས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་དེས་ཁྲོམ་གཞུང་གི་སླད་ཕྱིན་གྱི་མི་རིགས་ཞབས་ཞུ་གནད་འཁེལ་ཅན་དུ་འགྱུར་བར་ཁ་ཕྱོགས་ཁ་གསལ་སྟོན་བྱས་ཏེ་བྱ་སྤྱོད་དངོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་མི་རིགས་མཐུན་སྒྲིལ་གྱི་ལས་དོན་གཏིང་ཟབ་དང་དོན་འཁྱོལ་ཡོང་བར་སྐུལ་འདེད་གཏོང་རྒྱུར་རོགས་རམ་གང་ལེགས་ཐུབ་ཡོད།
རྗེ་འབུམ་སྒང་ཁྲོམ་གཞུང་ལྕགས་པོ་རི་སྡེ་ཁུལ་གྱི་ལས་དོན་མི་སྣ་བསྟན་
འཛིན་ནོར་བུ་ཡིས་ད་ཐེངས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་སྤེལ་བའི་དམིགས་ཡུལ་ནི་ཁོངས་གཏོགས་ཁུལ་གྱི་མི་རིགས་ཁག་གི་མང་ཚོགས་དབར་མཐུན་སྒྲིལ་དམ་ཟབ་ཡོང་བའི་སྦྲེལ་ཟམ་བཙུགས་ཏེ་རིག་གནས་འབྲེལ་ཐག་ཏུ་བརྩིས་ནས་ཕན་ཚུན་དབར་གྱི་བར་ཐག་ཉེ་རུ་བཏང་སྟེ་མི་རིཊ་མཐུན་སྒྲིལ་གྱི་ལས་དོན་དེ་གལ་འགངས་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་ཚང་མས་ངོས་འཛིན་གཏིང་ཟབ་ཐུབ་པར་བྱས་ཏེ་
དེའི་ཐོག་ནས་ཀྲུང་ཧྭ་མི་རིགས་ཁྱིམ་ཚང་གཅིག་ལྟར་བརྩེ་ཞེས་པའི་བརྩེ་བའི་
རྨང་གཞི་སྔར་བས་སྲ་བརྟན་དུ་གཏོང་ཆེད་ཡིན་ཞེས་བཤད།
（དཔལ་སྐྱབས་རྒྱལ་གྱིས་སྒྱུར་ཞུས་བྱས）

མི་རིགས་མཐུན་སྒྲིལ་ཁྱིམ་ཚང་གཅིག་དང་མཚུངས།
ཀྲུང་གོའི་ཕུགས་འདུན་འབད་པས་མཉམ་དུ་གཏོད།
རྗེ་འབུམ་སྒང་ཁྲོམ་གཞུང་གིས་མི་རིགས་མཐུན་སྒྲིལ་གྱི་གཙོ་དོན་བྱེད་སྒོ་སྤེལ་བ།

（པར་ངོས་དང་པོར་མཐུད）ཅུས་ཀྲང་བཅས་ཡིན་པའི་ཐེན་
ཀོང་ཧྭ་ཡིས་བསྡོམས་རྩིས་ལྟ་ཞིབ་ལས་དོན་བརྡ་ཁྱབ་བཏང་བ་
དང་འབྲེལ་ལས་ཀའི་ཐད་བླང་བྱའང་བཏོན་གནང་བ་རེད།
རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཏང་ཨུད་ཀྱི་རྒྱུན་ཨུ་དང་ལྷ་ས་གྲོང་ཨུད་ཀྱི་ཧྲུའུ་ཅི་
ཤའོ་ཡིའུ་ཚའེ་འབྲེལ་མཐུད་མཐུན་སྦྱོར་ཚོགས་འདུར་ཞུགས་པ་
དང་འབྲེལ་གཏམ་བཤད་ཀྱང་གནང་བ་རེད།
ཐེན་ཀོང་ཧྭ་ཡིས་བསྡོམས་རྩིས་ལྟ་ཞིབ་ལས་དོན་སྤེལ་དོན་
ནི་ཏང་ཀྲུང་དབྱང་གི་ཐབས་ཇུས་བཀོད་སྒྲིག་ལག་བསྟར་གཏིང་
ཟབ་བྱེད་པའི་བྱ་སྤྱོད་གལ་ཆེན་ཞིག་དང་། རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཏང་
ཨུད་དང་སྲིད་གཞུང་གིས་བསྡོམས་རྩིས་གྲངས་གཞིའི་ཡང་དག་
པའི་ཁོར་ཡུག་བརྟན་སྲུང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་གྲངས་གཞི་ཇི་
མ་ཇི་བཞིན་དང་ཡང་དག་ཡོང་བའི་འགན་ལེན་བྱེད་པའི་བྱ་
ཐབས་ནུས་ལྡན་ཞིག་དང་། བསྡོམས་རྩིས་སྒྱུར་བཅོས་ཕྱོགས་
ཡོངས་ནས་སྔར་བས་གཏིང་ཟབ་ཏུ་གཏོང་བ་དང་སྤུས་ཚད་མཐོ་
བའི་འཕེལ་རྒྱས་ལ་སྔར་བས་ཞབས་འདེགས་ཡག་པོ་ཞུ་བའི་དམ་
འཛིན་བྱ་གཞི་གལ་ཆེན་ཞིག་བཅས་རེད། ད་ཐེངས་ཀྱི་བསྡོམས་
རྩིས་ལྟ་ཞིབ་ཀྱིས《བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་2025ལོའི་བསྡོམས་
རྩིས་རྫུན་བཟོ་དང་མི་བདེན་རྫུན་སྒྲིག་ལ་དོགས་ཟོན་དང་ཆད་
གཅོད་བྱེད་པའི་ལྟ་ཞིབ་ལས་དོན་གྱི་ལག་བསྟར་ཇུས་གཞིའི》ནང་
གཏན་འཁེལ་བྱས་པའི་ལྟ་ཞིབ་ནང་དོན་ལ་དམ་པོར་དམིགས་རྒྱུ་
རེད། ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་རིམ་ཁག་ཏང་ཨུད་དང་། སྲིད་
གཞུང་། དེ་བཞིན་འབྲེལ་ཡོད་སྡེ་ཚན་གྱིས་བསྡོམས་རྩིས་སྒྱུར་
བཅོས་འཕེལ་རྒྱས་སྐོར་གྱི་ཏང་ཀྲུང་དབྱང་དང་རྒྱལ་སྲིད་སྤྱི་ཁྱབ་
ཁང་གི་ཐབས་ཇུས་བཀོད་སྒྲིག་དང་། རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཏང་ཨུད་
དང་སྲིད་གཞུང་གི་ལས་ཀའི་བླང་བྱ། བསྡོམས་རྩིས་རྫུན་བཟོ་

གཏན་འགོག་གི་འགན་འཁྲི་དོན་འཁྱོལ། བསྡོམས་རྩིས་ཀྱི་
ཁྲིམས་བཀོད་འགན་འཁྲི་སྒྲུབ་པ། བསྡོམས་རྩིས་ཀྱི་སྒྲིག་འགལ་
ཁྲིམས་འགལ་གྱི་སྣང་ཚུལ་བཅོས་སྒྲིག་སོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལ་ལྟ་
སྐུལ་ཞིབ་བཤེར་བྱེད་པ་དང་། རིམ་པ་ཁག་གི་འགོ་ཁྲིད་ལས་
བྱེད་པས་སྲིད་སྐྱོང་བྱས་རྗེས་ཀྱི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་བརྟན་པོར་
འཛུགས་པ་དང་ལག་ལེན་བསྟར་བར་སྐུལ་འདེད་གཏོང་
བ། བསྡོམས་རྩིས་སྐོར་གྱི་བཅའ་ཁྲིམས་དང་ཁྲིམས་སྲོལ་གྱི་
དབང་གྲགས་ལ་སྲུང་སྐྱོང་། བསྡོམས་རྩིས་ལྟ་སྐུལ་གྱི་འགན་ནུས་
འདོན་སྤེལ་ནུས་ལྡན་བྱས་ནས་བསྡོམས་རྩིས་གྲངས་གཞིའི་སྤུས་
ཚད་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་མཐོ་རུ་བཏང་སྟེ། དུས་རབས་གསར་
པར་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་དེང་རབས་ཅན་གྱི་བོད་ལྗོངས་གསར་པ་
ནུས་ཤུགས་ཡོད་རྒུས་བསྐྲུན་རྒྱུར་སྤུས་ཚད་མཐོ་བའི་བསྡོམས་རྩིས་
ཞབས་ཞུའི་འགན་ལེན་བྱེད་དགོས་པའི་མཛུབ་སྟོན་གནང་བ་རེད།
ཤའོ་ཡིའུ་ཚའེ་ཡིས་གྲོང་ཨུད་དང་གྲོང་ཁྱེར་སྲིད་གཞུང་གི་
ཚབ་ཞུས་ནས་ལྟ་ཞིབ་ཚོགས་ཆུང་དང་བཅས་པ་ཕེབས་པར་
དགའ་བསུ་ཞུས་པ་དང་འབྲེལ་དུས་ཡུན་རིང་པོའི་ནང་ཐུགས་
ཁུར་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་བར་སྙིང་དབུས་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུས་
པ་རེད། ཁོང་གིས་ལྟ་ཞིབ་ཚོགས་ཆུང་ལྷ་སར་བཅའ་སྡོད་བྱས་
ནས་ལས་དོན་སྤེལ་བ་ནི་ང་ཚོས་ཏང་ཀྲུང་དབྱང་གི་ཐབས་ཇུས་
དང་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཏང་ཨུད་ཀྱིས་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་པའི་ཆབ་
སྲིད་ཀྱི་བརྟག་དཔྱད་ལག་བསྟར་བྱེད་པ་ཞིག་ཡིན་ལ་ང་ཚོས་
གནད་དོན་ཤེས་རྟོགས་དང་མི་འདང་བའི་ཆ་ལེགས་བཅོས་བྱེད་
པའི་གོ་སྐབས་གལ་ཆེན་ཞིག་ཀྱང་རེད། གྲོང་ཁྱེར་ཡོངས་ཀྱི་
གོང་འོག་ཚང་མས་ཆེས་མངོན་གསལ་དོད་པའི་རྣམ་འགྱུར་གྱི་
ཐོག་ནས་བསྡོམས་རྩིས་ལྟ་ཞིབ་དང་ལེན་བྱེད་པ་དང་། ཆབ་

སྲིད་ཀྱི་ཚུགས་གནས་མཐོ་རུ་ཏན་ཏིག་གཏོང་བ། བསྡོམས་
རྩིས་ལྟ་ཞིབ་དང་ལེན་བྱ་རྒྱུ་དེ་གཏིང་ཟབ་པའི་ཁྲིམས་སྐྱོང་སློབ་
གསོར་བརྩི་བ། བསྡོམས་རྩིས་སྒྲིག་ཁྲིམས་ལག་བསྟར་ནན་པོ་
བྱེད་པ། དེ་བཞིན་བསྡོམས་རྩིས་ལས་དོན་ལ་སྐུལ་འདེད་
ཤུགས་ཆེན་གཏོང་བ་དང་། རང་འགུལ་ངང་སྒོ་ཕྱེ་ནས་ཞིབ་
བཤེར་བསུ་བ། གནས་ཚུལ་ངོ་མ་ཇི་མ་ཇི་བཞིན་ཞུ་བ་བཅས་
བྱས་ཏེ་ལྟ་ཞིབ་ལས་དོན་ལ་སྐུལ་འདེད་ནུས་ལྡན་གཏོང་རྒྱུའི་
འགན་ལེན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་དགོས་པ། ཆེས་ནུས་ལྡན་གྱི་
འགན་ལེན་ལ་བརྟེན་ནས་བསྡོམས་རྩིས་ལྟ་ཞིབ་ལ་གཞོགས་
འདེགས་བྱས་ཏེ་ལྟ་ཞིབ་ཚོགས་ཆུང་གིས་ཁ་གསལ་བཏོན་པའི་
བླང་བྱར་གོ་བ་གཏིང་ཟབ་ལེན་པ་དང་ལག་བསྟར་མཐའ་གཅིག་
ཏུ་བྱེད་པ་དང་། ལྟ་ཞིབ་ཚོགས་ཆུང་གིས་བཏོན་པའི་བསམ་
འཆར་ལ་རེ་རེ་བཞིན་ཞིབ་བསྡུར་དང་གནད་སྨིན་དོན་འཁྱོལ་
བྱེད་པ། ཞབས་ཞུའི་འགན་ལེན་ལས་དོན་ནན་ཏན་དང་ཞིབ་
ཚགས་སྒྲུབ་པ་བཅས་བྱས་ཏེ་ནུས་ཤུགས་ཡོད་རྒུས་ཁོར་ཡུག་ཡག་
ཤོས་གཏོད་པ་དང་སྟབས་བདེ་ཆེ་ཤོས་མཁོ་འདོན་བྱེད་
དགོས། གཞན་ཡང་བློ་ཐག་ཆོད་ཤོས་ཀྱི་བྱ་ཐབས་ལ་བརྟེན་
ནས་བསྡོམས་རྩིས་ལྟ་ཞིབ་ལ་སྐུལ་འདེད་བཏང་སྟེ་ལྟ་ཞིབ་བྱ་རྒྱུ་
དེ་རིགས་གཅིག་མཁས་ཅན་གྱི་བརྟག་དཔྱད་ཐེངས་ཤིག་ལ་
བརྩིས་ནས་གནད་དོན་ལ་ཐད་ཀར་དམིགས་པ་དང་། ལྷག་
བསམ་རྣམ་དག་ངང་དང་ལེན་བྱེད་པ། བྱ་ཐབས་ནུས་ལྡན་
སྤྱད་དེ་ལྟ་ཞིབ་དག་ཐེར་གྱི་རྗེས་མའི་ལས་དོན་ལ་དམ་འཛིན་
ཡག་པོ་བྱས་ནས་གོམ་གང་མདུན་སྤོས་ཀྱིས་བསམ་བློའི་འགོག་
སྲུང་འཛིང་རགས་དང་ལམ་ལུགས་ཀྱི་ཆུ་རགས་རྫུན་མ་བཟོ་མི་
ཕོད་པ་དང་བཟོ་མི་འདོད་པའི་འདུ་ཤེས་བརྟན་པོར་འཛུགས་

དགོས་པའི་མཛུབ་སྟོན་གནང་བ་རེད།
ཚོགས་འདུའི་ཐོག་གྲོང་ཨུད་ཀྱི་ཧྲུའུ་ཅི་གཞོན་པ་དང་གྲོང་
སྤྱི་ཝང་ཆང་གིས་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་གྱིས་བསྡོམས་རྩིས་ལས་དོན་སྐོར་
གྱི་སྤྱི་ཁྱབ་ཧྲུའུ་ཅི་ཞི་ཅིན་ཕིང་གི་གསུང་བཤད་གལ་ཆེན་དང་
མཛུབ་སྟོན་དང་མཆན་བཀོད་མཛུབ་སྟོན་གལ་ཆེན་གྱི་དགོངས་
དོན་ལག་བསྟར་དོན་འཁྱོལ་བྱས་ཚུལ་ངོ་སྤྲོད་གནང་བ་དང་འབྲེལ་
གྲོང་ཁྱེར་ཡོངས་ཀྱི་བསྡོམས་རྩིས་ལས་དོན་སྤེལ་ཚུལ་སྙན་སེང་ཞུས་
པ་རེད།
རང་སྐྱོང་ལྗོངས་འཕེལ་སྒྱུར་ཨུ་ལྷན་དུ་བཅའ་སྡོད་རང་སྐྱོང་
ལྗོངས་སྒྲིག་ཨུད་ལྟ་ཞིབ་ཨུ་ལྷན་གྱི་སྒྲིག་བཤེར་ལྟ་ཞིབ་ཚོགས་ཆུང་
གི་ཙུའུ་ཀྲང་གཞོན་པ་ཀྲང་ཆིང་ཀྲེང་དང་། ལྟ་ཞིབ་ཚོགས་ཆུང་
གི་རྒྱུན་ལས་ཙུའུ་ཀྲང་གཞོན་པ་དང་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་བསྡོམས་རྩིས་
ཅུས་ཀྱི་ཅུས་ཀྲང་གཞོན་པ་ཝང་ཤིའུ་ལི། དེ་བཞིན་ལྟ་ཞིབ་ཚོགས་
ཆུང་གི་ཁོངས་མི་ཡོངས། གྲོང་ཁྱེར་གྱི་འགོ་ཁྲིད་ཀྲང་ཁྲུན་དབྱང་
དང་། བློ་གསལ། འབྲེལ་ཡོད་སྡེ་ཚན་དང་སྟག་རྩེ་ཆུས་ཀྱི་
འགན་འཁུར་བློ་མཐུན་གཙོ་བོ་བཅས་འབྲེལ་མཐུད་མཐུན་སྦྱོར་
ཚོགས་འདུར་ཞུགས་ཡོད།
བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་བསྡོམས་རྩིས་ཅུས་ཀྱི་2025ལོའི་
བསྡོམས་རྩིས་ལྟ་ཞིབ་ཚོགས་ཆུང་གཉིས་པས་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་དུ་
དུས་ཡུན་ཉིན་11གི་བསྡོམས་རྩིས་ལྟ་ཞིབ་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་པ་རེད།
བཅའ་སྡོད་ལྟ་ཞིབ་བྱེད་རིང་བསྡོམས་རྩིས་ལྟ་ཞིབ་བཅའ་སྡོད་སྤྱི་
བསྒྲགས་ཡོངས་བསྒྲགས་བྱས་པ་དང་བསྡོམས་རྩིས་རྫུན་བཟོ་
སོགས་སྒྲིག་འགལ་ཁྲིམས་འགལ་གྱི་གནད་དོན་ཐེར་འདོན་ཁ་པར་
དང་ཐེར་འདོན་ཡིག་སྒམ་བཙུགས་ཡོད།
（སྟོབས་རྒྱལ་གྱིས་སྒྱུར་ཞུས་བྱས）

（པར་ངོས་དང་པོར་མཐུད）དྲ་ཕྱིའི་ཉམས་ལེན་+
དྲ་ཐོག་ཕྱིར་ཚོང”རྣམ་པའི་ཐོན་རྫས་འགྲེམས་ཚོང་
བྱ་ཡུལ་ཞིག་དང་། མངོན་མིན་རིག་གནས་ཤུལ་
བཞག་ཉམས་ལེན་དང་། ལག་རྩལ་རྒྱུན་འཛིན།
རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བཅས་མཉམ་འདྲེས་བྱས་
པའི་གསོན་ཉམས་དོད་པའི་སློབ་ཚན་ཞིག གཅིག་
འཐུས་རྣམ་པའི་ལས་གཏོད་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་པའི་
གསར་གཏོད་དང་ལས་གཏོད་ཀྱི་གསོ་སྦྱོང་གླིང་
ཞིག སྤུས་རྟགས་གཏོད་པ་དང་དྲ་ཐོག་ནས་ཚོང་
གཉེར་བྱེད་པའི་སྤུས་རྟགས་ཁྱབ་གདལ་གཏོང་བའི་
ཆེར་གཏོང་འཕྲུལ་ཆས་ཤིག རིག་གནས་ཡུལ་སྐོར་
ཐོན་ཁུངས་ཀྱི་རིག་གནས་ཡུལ་སྐོར་མཉམ་འདྲེས་ཀྱི
“མཚོན་རྟགས་གསར་པ”ཞིག་བཅས་རེད།
（ནོར་བུ་ཆོས་སྒྲོན་གྱིས་སྒྱུར་ཞུས་བྱས）

བོད་ལ་དགའ་ཞེས་པའི་
གྲོང་གསེབ་དར་རྒྱས་ཀྱི་
ཐོན་རྫས་འགྲེམས་སྟོན་ལྟེ་
གནས་ལས་འགོ་ཚུགས་པ།

ཡིད་རྟོན་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་བཏོད་ནས་མཛེས་
སྡུག་ལྡན་པའི་ཁྱིམ་གཞིས་བསྐྲུན།

ཀྲུང་ཧྭ་མི་རིགས་གཅིག་མཐུན་ཚོགས་པ་བརྟན་དུ་གཏོང་བ་དང་།
མི་རིགས་ཕན་ཚུན་ཁྱིམ་ཚང་གཅིག་ལྟར་བརྩེ།